

tabat, ut sacra attenderent; sanguinem etiam Domini ministrabat, in quibus Ecclesiis ea consuetudo erat, ut fideles Eucharistiam sub utraque specie sumerent. Diacono præterea ecclesiasticorum bonorum dispensatio commissa erat, ut unicuique necessaria ad victum subministraret. Ad Diaconum etiam attinet, tamquam Episcopi oculum, pervestigare, quinam in urbe pie, et religiose, quive secus vitam traducant; qui ad sacrificium, et concionem statis temporibus conveniant, qui rursus non conveniant: ut, cum de omnibus Episcopum certiore fecerit, ille vel privatim unumquemque hortari, admonere, vel palam corrigere, et objurgare possit, uti se magis profecturum esse intellexerit. Catechumenorum etiam nomina recitare debet, et eos, qui ordinis sacramento initiandi sunt, ante Episcopum statuere. Licet ei præterea, si absit Episcopus et sacerdos, evangelium explanare, non tamen e superiori loco, ut intelligatur hoc ejus proprium munus non esse.

22. Quanta vero diligentia adhibenda sit, ne quis eo munere indignus ad hunc ordinis gradum ascendat, Apostolus ostendit, cum ad Timotheum Diaconi mores, virtutem, et integritatem exposuit.¹ Hoc idem satis etiam declarant ritus, et solemnes cæremonia, quibus ab Episcopo consecratur. Pluribus enim, et sanctioribus precibus ad Diaconi, quam ad Subdiaconi ordinationem utitur Episcopus, et alia addit sacrarum vestium ornamenta. Præterea, manus ei imponit: quod quidem ab Apostolis factitatum esse legimus, cum primos Diaconos instituerunt.² Denique evangeliorum librum ei tradit his verbis: Accipe potestatem legendi evangelium in ecclesia Dei tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini.

23. SACERDOS. Tertius, omniumque sacrorum ordinum summus gradus est sacerdotium: qui vero illi præditi sunt, eos veteres Patres duobus nominibus vocare solent. Interdum enim presbyteros appellant, quod græce seniores significat, non solum propter ætatis maturitatem, quæ huic ordini maxime necessaria est: sed multo magis propter morum gravitatem, doctrinam, et prudentiam; ut enim scriptum est: Senectus

¹ 1. Tim. III. 8, 9, 10. — ² Act. VI. 6.

venerabilis est non diuturna, neque annorum numero computata: cani autem sunt sensus hominis, et ætas senectutis vita immaculata.¹ Interdum vero sacerdotes vocant, tum quia Deo consecrati sunt, tum quia ad eos pertinet sacramenta administrare, sacrasque res, et divinas tractare.

Sed quoniam duplex sacerdotium in sacris litteris describitur, alterum interius, alterum externum; utrumque distinguendum est; ut, de quo hoc loco intelligatur, a Pastoribus explicari possit.

Quod igitur ad interius sacerdotium attinet, omnes fideles, postquam salutari aqua abluti sunt, sacerdotes dicuntur, præcipue vero justi, qui spiritum Dei habent, et divinæ gratiæ beneficio Jesu Christi, summi sacerdotis, viva membra effecti sunt; hi enim fide, quæ charitate inflammatur, in altari mentis suæ spirituales Deo hostias immolant: quo in genere bonæ omnes, et honestæ actiones, quas ad Dei gloriam referunt, numerandæ sunt. Quare in Apocalypsi ita legimus: Christus lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo, et fecit nos regnum et sacerdotes Deo et Patri suo.² In quam sententiam ab apostolorum Principe dictum est: Ipsi tanquam lapides vivi superædificamini, domus spiritualis, sacerdotium sanctum, offerentes spirituales hostias, acceptabiles Deo per Jesum Christum.³ Et Apostolus nos hortatur, ut exhibeamus corpora nostra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium nostrum.⁴ David item multo ante dixerat: Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum et humiliatum Deus non despiciet.⁵ Quæ omnia ad interius sacerdotium spectare facile intelligitur.

Externum vero sacerdotium, non omnium fidelium multitudini, sed certis hominibus convenit; qui legitima manuum impositione, solemnibusque sanctæ Ecclesiæ cæremoniis instituti, et Deo consecrati, ad aliquod proprium, sacrumque ministerium adscribuntur.

Hoc sacerdotii discrimen in veteri etiam lege observari potest; nam de interiori Davidem locutum esse, paulo ante demonstratum est. Externi vero, nemo ignorare potest, quam multa Dominus Moysi et Aaroni præcepta dederit. Præterea, universam Leviticam tribum ministerio templi adscripsit, ac

¹ Sap. IV. 8. — ² Apoc. I. 5. — ³ 1. Pet. II. 5. — ⁴ Rom. XII. 1. — ⁵ Psal. L. 19.

24.
Sacerdotium duplex

internum,

externum,

etiam in veteri lege.

lege cavit, ne quis ex alia tribu in eam functionem se inferre auderet:¹ quare Ozias Rex lepra a Domino percussus, quod sacerdotale munus usurpasset, arrogantiae, et sacrilegii sui gravissimas poenas dedit.²

25. Quia igitur eandem sacerdotii distinctionem in lege evangelica licet animadvertere, docendi erunt fideles, nunc de sacerdotio externo agi, quod certis hominibus attributum est. Hoc enim tantummodo ad ordinis sacramentum pertinet.

*Sacerdotii inter-
ni munera et consecratio.*

Sacerdotis igitur munus est, Deo sacrificium facere, ecclesiastica sacramenta administrare, quemadmodum ex consecrationis ritibus perspicitur. Nam Episcopus cum aliquem sacerdotem instituit, primum quidem manus ei, una cum omnibus sacerdotibus, qui adsunt, imponit: deinde stolam humeris adaptans, eam ante pectus in crucis formam componit: quo quidem declaratur, sacerdotem virtute indui ex alto, qua possit crucem Christi domini, et jugum suave divinae legis perferre, eamque non verbis solum, sed vitae sanctissime et honestissime actae exemplo tradere. Postea manus sacro oleo inungit: tum vero calicem cum vino, et patenam cum hostia tradit, dicens: Accipe potestatem offerendi sacrificium Deo, Missasque celebrandi tam pro vivis, quam pro defunctis. Quibus caeremoniis, et verbis interpres, ac mediator Dei, et hominum constituitur: quae praecipua sacerdotis functio existimanda est. Ad extremum vero, manibus iterum ejus capiti impositis: Accipe, inquit, Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: et quorum retinueris, retenta sunt; eique caelestem illam, quam Dominus discipulis suis dedit, peccata retinendi, ac remittendi potestatem tribuit.

26.

Varii gradus potestatis inter sacerdotes: sacerdotes simpliciter dicti,

HÆC vero sunt sacerdotalis ordinis propria, et praecipua munera, qui tametsi unus est, varios tamen dignitatis, et potestatis gradus habet.

Primus est eorum, qui sacerdotes simpliciter vocantur: quorum functiones haecenus declaratae sunt.

Secundus est Episcoporum, qui singulis episcopatibus praepositi sunt, ut non solum ceteros ecclesiae ministros,

¹ Num. III. 10. — ² 2. Paral. XXVI. 18.

sed fidelem populum regant, et eorum saluti summa cum vigilantia, et cura prospiciant. Quare in sacris litteris Pastores ovium saepe appellantur: quorum munus, et officium *Episcopi*, Paulus descripsit, ut in Apostolorum Actis legimus, in ea concione, quam ad Ephesios habuit.¹ Itemque a Petro, apostolorum Principe, divina quaedam episcopalis ministerii regula tradita est:² ad quam si Episcopi actiones suas dirigere studeant, dubitandum non erit, quin Pastores boni et sint, et habeantur. Sed iidem Episcopi et Pontifices dicuntur, accepto ab ethnicis nomine, qui Principes sacerdotum, Pontifices appellare consueverunt.

Tertius gradus est Archiepiscoporum, qui pluribus Episcopis praesunt: qui Metropolitanam etiam vocantur, quod illarum urbium antistites sint, quae tanquam matres habeantur illius provinciae; quare superiorem, quam Episcopi, locum, et ampliorem potestatem habent, tametsi ab Episcopis ordinatione nihil differant.

Archiepiscopi,

In quarto gradu Patriarchae collocantur, id est, primi supremique Patres. Olim in universa Ecclesia, praeter summum Romanum Pontificem, quatuor tantum Patriarchae numerabantur, neque omnes tamen dignitate pares; nam Constantinopolitanus, etsi ad eum post omnes alios hic honos delatus est, tamen ob imperii maiestatem altiore locum obtinuit. Proximus est Alexandrinus, cujus ecclesiam Marcus Evangelista jussu Principis apostolorum fundavit. Tertius Antiochenus, ubi Petrus sedem primo locavit. Extremum gradum habet Hierosolymitanus, quam ecclesiam Jacobus, frater Domini, rexit.

Patriarchae,

Praeter hos omnes, catholica Ecclesia Romanum Pont. Max. quem in Ephesina Synodo Cyrillus Alexandrinus Archiepiscopum, totius orbis terrarum Patrem, et Patriarcham appellat, semper venerata est; cum enim in Petri apostolorum Principis cathedra sedeat, in qua usque ad vitae finem sedisse constat, summum in eo dignitatis gradum, et jurisdictionis amplitudinem non quidem ullis Synodicis, aut aliis humanis constitutionibus, sed divinitus datam agnoscit. Quamobrem omnium fidelium et Episcoporum, ceterorumque Antistitum, quocumque illi munere, et potestate praediti sint, pater,

Summus Pontifex.

Act. XX. 28. — ² 1. Pet. V. 2.

ac moderator universali Ecclesiæ, ut Petri successor, Christianique Domini verus, et legitimus Vicarius præsidet.

27.

Minister sacramenti ordinis Episcopus.

MINISTER ORDINIS. Ex his itaque Pastores docebunt, et quæ sint ecclesiasticorum ordinum, ac graduum præcipua munera, et functiones, et quis hujus sacramenti minister sit; constat enim, ad Episcopum eam administrationem pertinere: quod etiam sanctarum litterarum auctoritate, certissima traditione, omnium Patrum testimonio, Conciliorum decretis, sanctæ Ecclesiæ usu, et consuetudine facile erit comprobare. Quamvis autem nonnullis Abbatibus permisum sit, ut minores, et non sacros ordines interdum administrent: tamen hoc proprium Episcopi munus esse nemo dubitat; cui uni ex omnibus, præterea nemini, licet reliquis ordinibus (qui majores et sacri dicuntur) initiare; nam Subdiaconos, Diaconos et Sacerdotes, unus tantum Episcopus ordinat: Episcopi ex apostolorum traditione, quæ perpetuo in Ecclesia custodita est, a tribus Episcopis consecrantur.

28.

In assumendis ad sacerdotium maxima cautio adhibenda.

SUBJECTUM ORDINIS. Sequitur nunc, ut explicetur, quinam ad hoc sacramentum, imprimisque ad sacerdotalem ordinem apti sunt, et quæ in eis potissimum requirantur. Ex hoc enim difficile non erit statuere, quid in aliis ordinibus dandis pro cujusque officio, et dignitate observare oporteat. Maximam autem in hoc sacramento cautionem adhibendam esse, ita colligitur, quod cetera gratiam ad illorum sanctificationem et usum tribuunt, a quibus percipiuntur: at vero qui sacris initiantur, ob eam rem cælestis gratiæ participes fiunt, ut eorum ministerio, Ecclesiæ, atque adeo omnium hominum saluti consulatur. Ex quo factum esse intelligimus, ut stans tantummodo diebus, quibus etiam solemnia jejunia ex vetustissimo catholicæ Ecclesiæ more indicuntur, ordinationes fiant, ut scilicet fidelis populus ejusmodi sacrarum rerum ministros piis, et sanctis preceationibus a Deo impetret, qui ad tanti ministerii potestatem recte, et cum Ecclesiæ utilitate gerendam aptiores esse videantur.

29.

Ad sacerdotium requiritur vitæ integritas

Primum itaque in eo, qui sacerdos creandus est, vitæ, et morum integritas commendetur magnopere oportet: non solum quia, si alicujus mortiferi peccati conscius se initiari curet, vel etiam patiat, novo se, et maximo scelere obstrin-

git; sed etiam, quia virtutis, et innocentiae lumen aliis præferre debet. Ea de re quid Apostolus Tito,¹ et Timotheo² præcipiat, Pastoribus declarandum erit: et simul illud docendum, ea corporis vitia, quæ in veteri lege ex Domini præscriptione aliquem ab altaris ministerio excludebant,³ in evangelica lege ad animæ vitia præcipue transferenda esse. Quare sanctam illam consuetudinem in Ecclesia servari animadvertimus, ut qui sacris initiandi sunt, prius poenitentia sacramento conscientiam purgare diligenter studeant.

Præterea in sacerdote non solum ea cognitio requirenda est, quæ ad sacramentorum usum, et tractationem pertinet; sed etiam sacrarum litterarum scientia ita instructum esse oportet, ut populo Christianæ fidei mysteria, et divinæ legis præcepta tradere, ad virtutem, et pietatem incitare, a vitiis revocare fideles possit. Sacerdotis enim duo sunt munera: quorum alterum est, ut sacramenta rite conficiat, et administret: alterum, ut populum fidei suæ commissum, iis rebus, et institutis, quæ ad salutem necessaria sunt, erudiat. Malachias enim ita testatur: Labia sacerdotis custodient scientiam, et legem requirent ex ore ejus: quia angelus Domini exercituum est.⁴ Ut igitur in horum altero, si mediocri cognitione sit ornatus, præstare, quod debet, possit: alterum certe non vulgarem, sed exquisitam potius doctrinam desiderat: quamvis æque ab omnibus sacerdotibus summa reconditarum rerum scientia non exigatur, sed quæ ad suscepti officii, et ministerii functionem unicuique satis esse possit.

Pueris autem, et furiosis, vel amentibus, quod usu rationis carent, hoc sacramentum dandum non est: quamvis, si iis quoque administraretur, sacramenti characterem in eorum animam imprimi, certo credendum sit. Qui vero ætatis annus in singulis ordinibus sit expectandus, ex sacri Tridentini Concilii decretis facile erit cognoscere.⁵ Excipiuntur etiam servi: neque enim divino cultui dedicari debet, qui non sui juris, sed in alterius potestate est; viri præterea sanguinum, et homicidæ, quia ecclesiastica lege repelluntur, atque irregulares sunt: spurii quoque, et ii omnes, qui ex legitimis nuptiis non sunt procreati. Decet enim, ut qui sacris addicuntur, nihil in se habeant, quo ab aliis merito contemni,

et scientia.

30.

A sacerdotio arcedendi: pueri, furiosi, amentes, servi,

homicidæ,

spurii,

¹ Ad Tit. I. — ² I. Tim. III. — ³ Lev. XXI, 17. — ⁴ Mal. II. 7. — ⁵ Sess. XXIII. de ref. c. 12.

*corpore
deformes.*

ac despici posse videantur. Ad extremum admitti non debent, qui aliquo insigni corporis vitio deformes, aut manci sunt : ea enim foeditas et debilitatio tum offensionem habet, tum vero sacramentorum administrationem impediatur, necesse est.

35.
*Sacra-
menti or-
dinis effe-
ctus :*

*gratia
sanctifi-
cans,*

*potestas
ad sacra,*

*chara-
cter.*

EFFECTUS. SED jam his rebus expositis, superest, ut Pastores doceant, qui sint hujus sacramenti effectus.

Constat vero, quamvis ordinis sacramentum, ut antea dictum est, maxime ad Ecclesiae utilitatem, et pulchritudinem spectet, tamen in ejus quoque anima, qui sacris initiat, sanctificationis gratiam efficere; qua idoneus, habilisque ad recte munus suum fungendum, sacramentaque administranda reddatur; quemadmodum etiam baptismi gratia quilibet ad alia sacramenta percipienda aptus efficitur.

Aliam quoque gratiam hoc sacramento tribui perspicuum est, praecipuam videlicet potestatem, quae ad sanctissimum Eucharistiae sacramentum refertur, in sacerdote quidem plenam, et perfectam, ut qui Domini nostri corpus, et sanguinem unus potest conficere, in aliis vero inferiorum ordinum ministris majorem, minoremve, quo quisque ministerio suo magis, minusve ad altaris sacramenta accedit.

Atque haec etiam character spiritualis dicitur : quod qui sacris imbuti sunt, interiori quadam nota, animae impressa, ab aliis fidelibus distinguantur, ac divino cultui mancipentur; ad quam Apostolus videtur spectasse, cum ad Timotheum ait : Noli negligere gratiam, quae in te est, quae data est tibi per Prophetiam, cum impositione manuum presbyterii.¹ Et alibi : admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quae est in te, per impositionem manuum mearum.²

Haec de ordinis sacramento satis dicta sint; potiora enim tantum rerum capita Pastoribus tradere professi sumus, ut illis fidelis populi docendi, et in Christiana pietate erudiendi argumenta suppeditarent.

¹ 1. Tim. IV. 14. — ² 2. Tim. I. 6.

De Matrimonii Sacramento.

QUONIAM Pastoribus beata, et perfecta Christiani populi vita proposita esse debet, iis quidem maxime optandum esset, quod Apostolus se cupere ad Corinthios scribebat his verbis : Volo omnes vos esse sicut meipsum :¹ nimirum, ut omnes continentiae virtutem sectarentur; nihil enim beatius in hac vita fidelibus potest contingere, quam ut animus, nulla mundi cura distractus, sedataque, et restincta omni carnis libidine, in uno pietatis studio, et caelestium rerum cogitatione conquiescat. Sed quoniam, ut idem Apostolus testatur, unusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic, alius vero sic; et matrimonium magnis, et divinis bonis ornatum est, ita ut inter alia catholicae Ecclesiae sacramenta vere, et proprie numeretur; ac Dominus nuptiarum celebritatem praesentia sua honestarit :² satis apparet, ejus doctrinam tradendam esse; cum praesertim liceat animadvertere, tum sanctum Paulum,³ tum apostolorum Principem,⁴ quae non solum ad dignitatem, sed etiam ad officia matrimonii pertinebant, pluribus locis accurate scripta reliquisse. Divino enim spiritu afflati optime intelligebant, quanta, et quam multa commoda ad christianam societatem pervenire possent, si fideles matrimonii sanctitatem cognitam haberent, et inviolatam servarent; contra vero, ea ignorata, vel neglecta, plurimas, maximasque calamitates, et detrimenta in Ecclesiam importari.

NOMEN. Primum itaque matrimonii natura, et vis explicanda est; nam cum vitia saepe honesti similitudinem gerant, cavere oportet, ne fideles, falsa matrimonii specie decepti, turpitudine, et nefariis libidinibus animam commaculent : cujus rei declarandae causa, a nominis significatione ordiendum est.

Matrimonium ab eo dicitur, quod femina idcirco maxime nubere debet, ut mater fiat; vel quia prolem concipere, parere, educare, matris munus est.

¹ 1. Cor. VII. 7. — ² Joan. II. 2. — ³ Rom. VII. 2; 1. Cor. VII.; Eph. V. 22; Col. III. 13. — ⁴ 1. Pet. III. 1.

I.

*Matri-
monii
sanctitas
accurate
prae-
dicanda.*

2.

*Significa-
tio nomi-
num :*

*matrimo-
nii,*